

طرح درس

سال تحصیلی و نیم سال تحصیلی: ۱۴۰۴-۱۴۰۵ (نیم سال اول)

دانشکده: کشاورزی		گروه: ترویج و آموزش کشاورزی		رشته: ترویج و آموزش کشاورزی	
نام و نام خانوادگی		نام درس: توسعه پایدار روستایی		گرایش: زیست بوم انسانی کشاورزی	
مدرسین: شهلا چوپچیان و دکتر محمد شوکتی		مرتبه علمی: دانشیار و استادیار		تعداد واحد: ۲ نظری	
نشانی پست الکترونیک مدرس: Shahlachoochian@gmail.com		مقطع: ارشد		نوع واحد: تخصصی مشترک	
نام محل، ساعت ها و روزهای تشکیل کلاس		شماره دفتر کار: ۰۲۱-۴۸۲۹۲۳۲۹		پیش نیاز: ندارد	
روزهای هفته		ساعت		تلفن داخلی دفتر کار: ۲۳۲۹	
یکشنبه		۱۲:۳۰-۱۰:۱۲		مکان تشکیل کلاس	
				آموزش	

شرح درس

در این درس، دانشجویان با روند تکاملی توسعه پایدار و مفاهیم و ویژگیهای توسعه پایدار روستایی آشنا خواهند شد و چالشهای دستیابی به توسعه پایدار روستایی در جهان و ایران را شناسایی و مقایسه خواهند نمود.

هدف کلی

آشنایی و شناخت دانشجویان از مباحث توسعه پایدار روستایی

اهداف ویژه

- * آشنایی با مفاهیم روستا و شهر تمایزات و تشابهات
- * شناسایی ابعاد پایداری در روستا
- * شناسایی شاخصهای سنجش و ارزیابی توسعه پایدار روستایی

فعالیت های یادگیری دانشجویان

از دانشجویان انتظار می رود:

- * دانشجویان موظف است در قالب یک پروژه، تجربه یکی از کشورهای در حال توسعه را در زمینه دستیابی به توسعه پایدار روستایی، آماده و در طی یک جلسه در کلاس درس ارائه نماید.

برنامه پیشنهادی جهت ارائه در کلاس (براساس سرفصل مصوب)

هفته	تاریخ	سرفصل مطالب مورد بحث
۱	جلسه اول	آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات روستا، شهر و ...
۲	جلسه دوم	آشنایی با مفاهیم تکاملی توسعه پایدار
۳	جلسه سوم	آشنایی با مفاهیم و ویژگیهای توسعه پایدار روستایی
۴	جلسه چهارم	نقش و جایگاه توسعه روستایی در توسعه پایدار
۵	جلسه پنجم	شناسایی ابعاد و ویژگیهای پایداری در توسعه روستایی
۶	جلسه ششم	توسعه پایدار روستایی و جهانی شدن
۷	جلسه هفتم	اعتبارسنجی و تدوین شاخصهای توسعه پایدار روستایی
۸	جلسه هشتم	بررسی الزامات دستیابی به توسعه پایدار روستایی در جهان و ایران
۹	جلسه نهم	شناسایی دگرگونی‌ها در پارادایم توسعه روستایی
۱۰	جلسه دهم	بررسی رهیافتهای ارزیابی توسعه روستایی
۱۱	جلسه یازدهم	شناسایی چالشهای دستیابی به توسعه پایدار روستایی در جهان و ایران
۱۲	جلسه دوازدهم	مکاتب، نظریات و راهبردهای توسعه روستایی
۱۳	جلسه سیزدهم	شناسایی تجارب جهانی در تبیین توسعه روستایی پایدار
۱۴	جلسه چهاردهم	مطالعه کشورهای در حال توسعه در زمینه دستیابی به توسعه پایدار روستایی
۱۵	جلسه پانزدهم	مطالعه کشورهای توسعه یافته در زمینه دستیابی به توسعه پایدار روستایی
۱۶	جلسه شانزدهم	بررسی تجارب توسعه روستایی در ایران و جهان
زمان امتحان عملی و شفاهی: توافقی در پایان ترم		

موضوعات پیشنهادی جهت فعالیت های یادگیری دانشجویان

* بررسی تجربه یکی از کشورهای در حال توسعه و مقایسه آن با یکی از کشورهای پیشرفته

روش ارزشیابی

- * انجام عملی فعالیت‌های یادگیری در کلاس، تکالیف ۲۵ امتیاز
- * حضور در کلاس و مشارکت در بحث‌ها ۲۵ امتیاز
- * جمع‌بندی و ارزیابی نهایی ۵۰ امتیاز

منابع

- کلانتری، خ. اسدی، ع. چوپچیان، ش. (۱۳۸۸). تدوین و اعتبار سنجی شاخص‌های توسعه پایدار مناطق روستایی، مجله مطالعات و پژوهشهای شهری و منطقه‌ای، سال اول، شماره دوم، ص ۶۹-۸۶.
- ازکیا، م. ایمانی، ع. (۱۳۸۷). توسعه پایدار روستایی. انتشارات اطلاعات.
- رضوی، ا. (۱۳۹۳). بسته توسعه روستایی. معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور.
- مرصوصی، ن. بهرامی، ر. (۱۳۹۰). توسعه پایدار روستایی. دانشگاه پیام نور.
- پاپلی یزدی، م. ح. و رجبی سناجرودی، ح. (۱۳۹۲). نظریه‌های شهر و پیرامون. انتشارات سمت.
- رکن الدین افتخاری، ع. و بدری، س. ع. (۱۳۹۲). نظام الگوی توسعه ای در مناطق روستایی. استانداری گیلان.
- شورای برنامه ریزی توسعه روستایی و عشایری و توانمند سازی گروههای کم درآمد برنامه ششم توسعه و معاونت برنامه ریزی و امور زیربنائی معاونت توسعه روستائی و مناطق محروم کشور. (۱۳۹۵). سند توسعه روستایی.
- عظیمی، میکائیل، ۱۳۹۴، برنامه‌ریزی و توسعه در ایران، نشر علم، تهران.
- پاپلی یزدی، محمدحسین و رجبی سناجرودی، حسین، ۱۴۰۲، نظریه‌های شهر و پیرامون، انتشارات سمت، تهران، ایران.
- کلانتری، خلیل، اسدی، علی، چوپچیان، شهلا " تدوین و اعتبار سنجی شاخص‌های توسعه پایدار مناطق روستایی، مجله مطالعات و پژوهشهای شهری و منطقه‌ای، سال اول، شماره دوم، پاییز ۱۳۸۸، ص ۶۹-۸۶.

- حاجی، لطیف، چیدری، محمد، چوبچیان، شهلا (۱۳۹۴). "عوامل تاثیر گذار بر توسعه پایدار تعاونیهای تولید کشاورزی شهرستان نقده از دیدگاه اعضای تعاونیها" فصلنامه تعاون و کشاورزی، سال چهارم، شماره ۱۵، پاییز ۱۳۹۴، صفحه ۹۲-۱۱۷.
- Scooner, I. (2015). Sustainable livelihood and rural development. Practical Action Publishing.
 - Lutz, E (2006). Agriculture and environment: perspectives on sustainable rural development. World Bank Publication.
 - Chambers, R. (1986). Rural Development: Putting the Last First. England: Longman Group.
 - Ghosh, Sh. (2014). Sustainable rural development: Addressing natural resources, agriculture, human development, health and energy for suitable development in Assam and North-East India. Create Space Independent Publishing Platform.
 - Ardestani, L., Choobchian, S., Sadighi, H. et al. Investigating Subjective and Objective Quality of Life in Rural Areas: The Case of Tehran Province in Iran. Applied Research Quality Life (2021). <https://doi.org/10.1007/s11482-020-09897-0>.
 - Ebrahimi, R., Choobchian, S., Farhadian, H. et al. Investigating the effect of vocational education and training on rural women's empowerment. Humanit Soc Sci Commun 9, 167 (2022). <https://doi.org/10.1057/s41599-022-01187-4>.
 - Esfandiyari, H., Choobchian, S., Momenpour, Y. et al. Sustainable rural development in Northwest Iran: proposing a wellness-based tourism pattern using a structural equation modeling approach. Humanit Soc Sci Commun 10, 499 (2023). <https://doi.org/10.1057/s41599-023-01943-0>.
 - Ardestani, L., Choobchian, S., Sadighi, H. et al. Investigating the Quality of Life in Rural Areas on the Outskirts of Metropolises: Application of World Health Organization Standard Questionnaire. Int. Journal of Com. WB (2024). <https://doi.org/10.1007/s42413-023-00203-y>.
 - Akbari, Z., Imani, B., Pourramzan, E., Choobchian, S., Siamian, N., Sklenička, P., ... & Azadi, H. (2025). How to protect productive lands to ensure food security: The case of Northern Iran. Land Use Policy, 158, 107685. <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2025.107685>.
 - Abed, T. A., Choobchian, S., & Abbasi, E. (2025). From Data to Wisdom: Revolutionizing Agricultural Sustainability through Knowledge Management in Najaf, Iraq. Environmental and Sustainability Indicators, 100846. <https://doi.org/10.1016/j.indic.2025.100846>.
 - Dalir, M., Choobchian, S., & Abbasi, E. (2025). Identifying the relative importance of cultivating medicinal plants in improving rural livelihoods. Environmental Development, 101159. <https://doi.org/10.1016/j.envdev.2025.101159>.